

ما را به رسمیت بشناسید!

درباره فیلمی که والدین باید با نوجوان خود تماشا کنند

مرتضی مروی

و سوم و سیاهی لشکر بوده‌اند تا نقش اول. من بیش از آنکه «منطقه پرواز ممنوع» را به نوجوانان توصیه کنم، به پدر و مادرها و مربیانی توصیه می‌کنم که نوجوان دارند. به آن‌هایی که با نوجوانشان، کودکانه یا جوانانه رفتار می‌کنند. به مادران و پدران و مربیانی که مانند برخی از مدیران فرهنگی ما از نوجوانان غافل شده‌اند. باید این فیلم را دید برای شناختن نوجوانی و برای شکستن کلیشه‌هایی که از نوجوانان برایمان ساخته‌اند.

منطقه پرواز ممنوع، داستان پرماجرایی سه نوجوان ایرانی و افغان با شخصیت‌های منحصر به فرد و متفاوت است که با وجود اینکه کارهای بزرگانه می‌کنند، ولی در عین حال دارای تمام ویژگی‌های نوجوانانه خودشان هستند. آن‌ها سرکشی‌ها، لجبازی‌ها، پنهان‌کاری‌ها، بی‌احتیاطی‌ها و تمام ویژگی‌های خاص سازنده نوجوانی را در وجودشان دارند و در عین حال بهترین‌های

بیاید فیلم‌های رده سنی کودکی که در این چند سال اخیر دیده‌ایم را با هم مرور کنیم؛ از انیمیشن شاهزاده روم و فیلیشاه تا انیمیشن بنیامین که مربوط به امسال است؛ زیاد نیستند ولی کجدار و مریز می‌توان چند اثر قابل قبول در این سال‌ها نام برد که مخاطب اصلی آن‌ها کودکان بوده‌اند.

حالا با هم فیلم‌های نوجوانانه این چند سال اخیر را مرور کنیم. می‌بینید؟ اصلاً کار راحتی نیست! باید خیلی اهل سینما باشیم و جشنواره فجر را دنبال کرده باشیم تا شاید بتوانیم اسم فیلم «۲۳ نفر» را به یاد بیاوریم. حقیقت تلخ قصه فرهنگ ما این است که ما مفهومی به نام نوجوان را کمتر به رسمیت شناخته‌ایم. در بازنمایی‌های سینمایی و تلویزیونی، کودکانمان با یک پرش بلند از پله کودکی به بزرگسالی می‌پرند و نوجوان‌ها در محصولات فرهنگی-تربیتی ما نماینده‌ای ندارند. فیلم «منطقه پرواز ممنوع» اما بر فراز منطقه ممنوعه نوجوانی پرواز کرده است. نوجوانانی که تیم بعدی و نیروی تازه نفس ما هستند و قرار است به زودی وارد زمین بشوند و میدان‌داری کنند. نوجوانانی که خودشان را در رسانه‌های ما به ندرت می‌بینند و اگر هم حضوری داشته‌اند، به عنوان نقش دوم

خودشان هستند. اطاعت و احترامشان به بزرگتر و والد و مربی برقرار است؛ اما آنجا که صلاح را در انجام عملی به دور از چشم آن‌ها ببینند، انجامش می‌دهند. بزرگترهایشان الگو و مراد و راهنمای آن‌ها هستند؛ اما تصمیم‌گیری‌هایشان وابسته به هیچ‌کس و مرادی نیست؛ خودشان تصمیم می‌گیرند، دل به خطر می‌سپارند، عواقب کارشان را می‌پذیرند و خواستن را به توانستن پیوند می‌زنند. شاید وقتی روی صندلی سینما می‌نشینیم، شاهد رؤیاهای و تخیلات کارگردان و نویسنده اثر در یک شرایط فانتزی باشیم اما شخصیت‌ها بر اساس ویژگی‌های واقعی دوره نوجوانی شکل گرفته‌اند. مادر منطقه پرواز ممنوع با «نوجوان» طرفیم. با تمام خصوصیات بد و خوبش و با تمام شایستگی‌هایش برای پذیرفتن نقش‌های اصلی در خانواده و اجتماعی که در آن زندگی می‌کند. شاید در دیگر مطالبی که درباره فیلم خوانده و شنیده‌ایم، از توجه فیلم به ارزش‌های اسلامی گفته شده یا به تصویر کشیدن بسیاری از ارزش‌های انقلابی؛ شاید از بازنمایی زیبایی سبک زندگی ایرانی-اسلامی فیلم گفته باشند یا از قهرمان‌سازی‌ها و الگوسازی‌هایش برای نوجوانان. بی‌شک همه این‌ها نقاط قوت فیلم‌اند و هر یک می‌توانند دلیل کافی‌ای باشند برای دیدن آن؛ اما آنچه که منطقه پرواز ممنوع را برای من متمایز کرده است، نقش اول بودن دوره

نوجوانی در آن است. نقشی که در رسانه امروز ما همواره سیاهی‌لشگری بوده در کنار نقش‌های کودکی، جوانی و بزرگسالی. در عین حال که تماشای منطقه پرواز ممنوع برای والدین لازم و واجب است، برای نوجوانان هم فیلمی خوش‌ساخت و هیجان‌انگیز است که در طول هشتاد و چهار دقیقه، اکرانش ضریبان قلب و گردش خون در رگ‌ها را بالا نگه می‌دارد

و آن‌ها را برای فهمیدن برخی از وقایع و دسیسه‌های تازه دشمنان در کشورمان کنجکاو می‌کند. در آخر هم احساس غرور و عزت نفس را در وجود آن‌ها دوباره زنده می‌کند و به آن‌ها می‌گوید: ما می‌فهمیم شما چقدر ارزشمند و منحصر به فرد هستید! منطقه پرواز ممنوع، صدای نوجوانان است. نوجوانانی که در کمال احترام، با صدای بلند فریاد می‌زنند: ما را به رسمیت بشناسید.

